

การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน

กลไกสูงสุดของความร่วมมือระหว่างรัฐสมาชิกอาเซียนในด้านการศึกษาคือการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน (ASEAN Education Ministers Meeting :ASE
D)

ที่จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี

2549

ณ

ประเทศสิงคโปร์

โดยจัดพร้อมกับการประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(Southeast Asian Ministers of Education Organization –

SEAMEO

)

ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของสมาชิกอาเซียนจะเข้าร่วมการประชุม

เพื่อพิจารณากำหนดนโยบายที่เป็นประโยชน์รับทราบผลการดำเนินงานรวมถึงอนุมัติโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของสมาชิก
ทั้งนี้ในส่วนของ

ประเทศไทยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

และผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุม

โดยสรุปผลการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน

ครั้งที่

1-6

ระหว่าง

ปี

2549 – 2554

มีดังต่อไปนี้

1. การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 1 วันที่ 21 มีนาคม 2549 ณ ประเทศสิงคโปร์

นายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 1 ซึ่ง
จัดขึ้นคู่ขนานการประชุมรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ครั้งที่

41 ณ

ประเทศสิงคโปร์

สาระสำคัญของการประชุมประกอบด้วยความร่วมมือใน 5 ประเด็นหลักได้แก่ 1) การส่งเสริมความเป็นอาเซียน 2) การส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน 3) การส่งเสริม
ทรัพยากรมนุษย์

4

)

การประสานความร่วมมือกับองค์การซีมีโอ

และ

5

)

การสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน

ทั้งนี้โครงการเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network –AUN) เป็นโครงการความร่วมมือระดับอุดมศึกษาที่สำคัญของ ASEAN จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 1995 สม

ชิกของเครือข่ายประกอบด้วยมหาวิทยาลัยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จำนวน

17

แห่ง

มีสำนักเลขาธิการอยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นับเป็นความพยายามของ

ASEAN

ในการใช้องค์ความรู้ของสถาบันอุดมศึกษาขับเคลื่อนการพัฒนาของภูมิภาค

โดยเชิญมหาวิทยาลัยชั้นนำในภูมิภาคมาร่วมส่งเสริมการศึกษา

วิจัย

แลกเปลี่ยนนักศึกษาและบุคลากร

การเรียนรู้ร่วมกันผ่านระบบสารสนเทศ

เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนจัดทำกิจกรรมที่สำคัญต่อการศึกษามากมาย

เช่น

ASEAN Study

Programme

, Student and Faculty Exchange

Programme

, Scholarships for Graduate Students at ASEAN Countries, Information Networking among ASEAN Universities

และ

Collaborative Research

เป็นต้น

(

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

.

2549 : 17)

ที่ประชุมได้เน้นในเรื่องการส่งเสริมความเป็นอาเซียนและอัตลักษณ์อาเซียน โดยให้หารือเพิ่มเติมในประเด็นที่สมาชิกสนใจ แลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ ส่งเสริมการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่หลากหลายในรัฐสมาชิก

และวัฒนธรรมระหว่างประเทศเพื่อเป็นจุดแข็งร่วมของอาเซียน

รัฐมนตรีไทยได้เสนอให้มีการแลกเปลี่ยนครู

นักเรียน

และบุคลากรทางการศึกษาโดยให้เน้นในเรื่องกิจกรรมด้านเอกลักษณ์อาเซียน

ซึ่งที่ประชุมได้เห็นชอบข้อเสนอดังกล่าว

โดยรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาของสิงคโปร์

ในฐานะเจ้าภาพการประชุมได้รับเป็นเจ้าภาพ

จัดการประชุมผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียนศึกษา

(ASEAN Studies)

ภายในปี

2549

และจะผลักดันเรื่องดังกล่าวให้เป็นรูปธรรมต่อไป

2. การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 2 วันที่ 18 มีนาคม 2550 ณ เมืองบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย

นายวิจิตร ศรีสะอ้าน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมด้วยผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 2 ซึ่งจัดขึ้นคู่ขนานการประชุมรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ครั้งที่

42 ณ

เมืองบาห์ลี

ประเทศอินโดนีเซีย

สาระสำคัญของการประชุม คือการส่งเสริมความอัตลักษณ์และความเป็นอาเซียนแก่นักเรียนในภูมิภาคโดยการจัด โครงการแลกเปลี่ยน การสร้างมาตรฐานการศึกษา ด้านการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์

และคณิตศาสตร์

และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน

นอกจากนี้ที่ประชุมได้รับทราบผลการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก

(ASEAN + 3)

ที่เน้นการศึกษาไว้ในกฎบัตรเอเชียตะวันออก

เพื่อทำให้อาเซียนมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

และให้รัฐสมาชิกรวมตัวเป็นปึกแผ่น

รวมทั้งให้ความสำคัญแก่การศึกษาอยู่ในลำดับแรกของอาเซียน

โดยที่ประชุมมีความเห็นสมควรให้ผนวกการศึกษาไว้ในกฎบัตรอาเซียน

(ASEAN Charter)

ด้วย

เนื่องจากมีบทบาทในการเสริมสร้างความตระหนักและอัตลักษณ์ของอาเซียน

ตลอดจนพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์
และส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของชาวอาเซียน

3. การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 3 วันที่ 15 มีนาคม 2551 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

นายชินภัทร ภูมิรัตน รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 3 ซึ่งจัดขึ้นคู่ขนานการประชุมรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่

4

3

ณ

กรุงกัวลาลัมเปอร์

ประเทศมาเลเซีย

สาระสำคัญของการประชุม คือการส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาในอาเซียนและ อุตสาหกรรมอาเซียน การจัดทำร่างแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน การทบทวนกฎบัตรมหาวิทยาลัยอาเซียนใน

เรื่องการค้าเงินงาน

รมอบทุนการศึกษาอาเซียน

การยกระดับการเรียนการสอน

การอบรมครูภาษาอังกฤษ

การศึกษาด้าน

ICT

และการฝึกอบรมด้านเทคนิคและอาชีวศึกษา

การจัดโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนอาเซียนในระดับมัธยมศึกษา

โดยมาเลเซียรับเป็นเจ้าภาพในปี

พ.ศ.

2551

สิงคโปร์รับเป็นเจ้าภาพในปี

พ.ศ.

2552

และไทยรับเป็นเจ้าภาพในปี

พ.ศ.

2553

นอกจากนี้ที่ประชุมได้เห็นชอบกรอบการจัดทำสื่อการเรียนการสอนเรื่องอาเซียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาส่งเสริมอุตสาหกรรมอาเซียนด้วย

4. การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 4 วันที่ 5 เมษายน 2552 ณ จังหวัดภูเก็ต ประเทศไทย

นายจูนรินทร์ ลักษณวิศิษณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนครั้งที่ 4 ซึ่งจัดขึ้นคู่ขนานการประชุมรัฐมนตรีศึกษา
แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 44 ณ

จังหวัด

ภูเก็ต
ประเทศไทย

สาระสำคัญของการประชุม คือการรับทราบเรื่องกฎบัตรอาเซียนมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2551 ตามมติของที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ระหว่าง
วันที่

2

8

กุมภาพันธ์

- 1

มีนาคม

2552

ณ เซอ้า-หัวหิน จังหวัดเพชรบุรี และรับรองแผนการดำเนินงานเสาหลักประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน
และเสาหลักประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ที่ประชุมเห็นชอบการจัดทำแผนระยะ

5

ปี เพื่อเป็นแนวทางการจัดทำความร่วมมือกับอาเซียน ประเทศในกลุ่มอาเซียนบวกสาม และประเทศคู่เจรจาอื่น
การประชุมเน้นเนื้อหาหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอาเซียน รวมทั้งการแก้ไขกฎบัตรเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน

(Amendment of AUN Charter)

ตามมติของที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่

11

ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย เมื่อปี

2548

เพื่อเป็นการวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรเพื่อให้อาเซียนมีกฎเกณฑ์ในการทำงาน

(rule-based organization)

เพื่อนำไปสู่การรวมตัวเป็นประชาคมสังคมอาเซียนซึ่งเป็นหนึ่งในสามเสาหลักของประชาคมอาเซียน ในปี

2558

ทั้งนี้มีการกำหนดกรอบทิศทางในการจัดทำความร่วมมือด้านการศึกษาในกรอบอาเซียน คือการสร้างอัตลักษณ์อาเซียน

การสร้างความรู้เกี่ยวกับอาเซียนแก่ประชาชนอาเซียนโดยเฉพาะเยาวชน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการศึกษา และ

การเสริมสร้างความแข็งแกร่งแก่เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน

5. การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 5 วันที่ 28 มกราคม 2553 ณ เซบู ประเทศฟิลิปปินส์

นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนครั้งที่ 4 ซึ่งจัดขึ้นคู่ขนานการประชุมรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 4
4
ณ จังหวัดภูเก็ต ประเทศไทย

สาระสำคัญของการประชุม คือการรับทราบรายงานผลการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 15 ระหว่างวันที่ 23-25 ตุลาคม 2552 ที่ เซอ่า – หัวหิน เพชรบุรี ประเทศไทย และการรับรองเอกสารที่สำคัญคือ

- 1)
ปฏิญญาเซอ่า
-
หัวหินว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายในการสร้างประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน
- 2)
ถ้อยแถลงร่วมว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 3)
แถลงการณ์อาเซียนว่าด้วยการรวมตัวของอาเซียน และ
- 4)
ปฏิญญาเซอ่า-หัวหินว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการระหว่าง รัฐบาลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นทางการ
ที่ประชุมรับทราบความก้าวหน้าของการจัดทำแผนปฏิบัติการระยะ
- 5
ปี ด้านการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของอาเซียน การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอาเซียนและอัตลักษณ์ในโรงเรียนประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา
รวมทั้งผลการดำเนินงานของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน

6. การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนครั้งที่ 6 ระหว่างวันที่ 23 มกราคม 2554 ณ ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม

โดยมีนายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมฯ ซึ่งจัดคู่ขนานกับการประชุมรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งที่ 46 สำหรับสาระการประชุมมีดังต่อไปนี้

ที่ประชุมได้รับรองแผนปฏิบัติการ 5 ปี ด้านการศึกษาของอาเซียน รับรองกรอบการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของอาเซียนบวกสาม พร้อมข้อเสนอในการจัดประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านการศึกษา การมอบหมายให้สำนักเลขาธิการอาเซียน จัดการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสของอาเซียนวาระพิเศษ เพื่อพิจารณาผลของการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนที่เป็นผลสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลง

การประชุมรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

2554: 26-27)

7. การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 7 ระหว่างวันที่ 3-6 กรกฎาคม 2555 ณ ประเทศอินโดนีเซีย

ศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ธาดาธำรงเวช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการพร้อมผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ
เดินทางไปร่วมการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 7 ในระหว่างวันที่ 3-6 กรกฎาคม 2555 ณ เมืองยอร์กยาคารต้า ประเทศอินโดนีเซีย

การประชุมครั้งนี้ได้ให้ความสำคัญกับโครงการและกิจกรรมภายใต้อาเซียน ได้แก่ โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียน
การถ่ายโอนหน่วยกิตเพื่อส่งเสริมการเคลื่อนย้ายของนักเรียนและนักศึกษาในภูมิภาค การจัดทำเอกสารต้นฉบับหลักสูตรอาเซียน
และการสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียนมากขึ้นโดยเฉพาะในหลักสูตรระดับปริญญาโท รวมทั้งการรับรองการแก้ไขToR
ของการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน (ASED)ซึ่งกำหนดให้จัดการประชุมทุกสองปี
(จัดขึ้นในปีที่ว่างเว้นจากการประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้: ซีเมค) และกำหนดให้การดำรงตำแหน่งวาระประธานเป็น ๒
ปีโดยยึดหลักการหมุนเวียนตำแหน่งตามลำดับตัวอักษร

นอกจากนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทย
ได้เสนอการเป็นเจ้าภาพการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำรายละเอียดหลักสูตรเกี่ยวกับอาเซียนตามรายวิชาในทุกระดับชั้น
การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำรายละเอียดASCC Scorecard และการจัดค่ายเยาวชนอาเซียนเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์อาเซียนในภูมิภาค